

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eläinten suojelusta kuljetuksen aikana

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 7 päivänä joulukuuta 2023 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana, neuvoston asetuksen (EY) No 1255/97 muuttamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) 1/2005 kumoamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muisto

Helsingissä 1.2.2024

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

Neuvotteleva virkamies Kirsti Huovinen

1.2.2024

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI ELÄINTEN SUOJELUSTA KULJETUKSEN JA SIIHEN LIITTYVIEN TOIMENPITEIDEN AIKANA, NEUVOSTON ASETUKSEN (EY) NO 1255/97 MUUTTAMISESTA JA NEUVOSTON ASETUKSEN (EY) 1/2005 KUMOAMISESTA

1 Tausta

Komissio julkaisi 7.12.2023 ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana (COM(2023) 770 final). Asetusehdotus on osa laajempaa eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistamishanketta, johon kuuluu myös koirien ja kissojen hyvinvointia ja jäljitettävyyttä koskeva asetusehdotus, josta on myös laadittu erillinen valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle.

Asetusehdotuksella muutetaan neuvoston asetusta (EY) N:o 1255/97 ja korvataan neuvoston asetukset (EY) N:o 1/2005 eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta.

Komissio ilmoitti EU:n Pellolta pöytään -strategian yhteydessä aikovansa tarkistaa eläinten hyvinvointia koskevaa EU:n lainsäädäntöä, mukaan lukien eläinten hyvinvointi kuljetusten aikana. Ehdotus on osa komission vuoden 2023 työohjelmaa. EU:n eläinten hyvinvointia koskevaa lainsäädäntöä on kehitetty vuodesta 1974 lähtien. Sen tavoitteena on parantaa eläinten hyvinvointia ja varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta. Nykyinen eläinten suojelua kuljetuksen aikana koskeva asetukset ((EY) N:o 1/2005) hyväksyttiin vuonna 2004.

Komissio suoritti EU:n eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön arvioinnin, joka valmistui vuonna 2022. Tämä osoitti, että tieteen ja teknologian kehityksen, yhteiskunnallisten arvojen muutosten ja lisääntyvien kestävyysasteiden tarjoamat mahdollisuudet ja vaatimukset eivät näy nykyisessä asetuksessa. Lisäksi nykyisiä sääntöjä on vaikea panna täytäntöön ja valvoa, minkä johdosta eläinten hyvinvointi kuljetuksen aikana ei ole lainsäädännön edellyttämällä tasolla. Toimintaedellytykset EU:n sisämarkkinoilla eivät myöskään ole toivotulla tasolla.

Useissa neuvoston päätelmissä on johdonmukaisesti korostettu tiukempien eläinten hyvinvointistandardien tarvetta kuljettaessa eläimiä kaupallisen toiminnan yhteydessä. Erityisesti 16. joulukuuta 2019 annetuissa eläinten hyvinvointia koskevissa neuvoston päätelmissä korostetaan, että eläinten hyvinvointi olisi varmistettava elävien eläinten kansainvälisissä pitkän matkan kuljetuksissa myös kolmansiin maihin.

Pellolta pöytään -strategiasta antamassaan päätöslauselmassa Euroopan parlamentti korosti, että on tärkeää ottaa huomioon eläinten hyvinvointia koskevan tieteen viimeisimmät saavutukset. Lisäksi tulee vastata julkisiin, poliittisiin ja markkinoiden eläinten hyvinvointia koskeviin vaatimuksiin. Vuonna 2022 Euroopan parlamentin eläinten suojelua kuljetusten aikana käsittelevän tutkintavaliokunnan (ANIT-valiokunta) raportin perusteella Euroopan parlamentti hyväksyi suosituksensa eläinten suojelusta kuljetuksen aikana sekä suosituksensa kuljetusasetuksen tarkistamiseksi.

2 Ehdotuksen tavoite

Ehdotuksen yleisenä tavoitteena on siirtyminen taloudellisesti ja ympäristöystävällisesti kestäväan ruuantuotantoon sekä taata parempi eläinten hyvinvointi. Tavoitteena tulee ehdotuksen mukaan olla myös paikallisen teurastuksen suosiminen ja pitkien teuraskuljetusten lopettaminen. Ehdotuksen mukaan tulisi huomioida kuljetusvaatimuksissa uusin tieteellinen tieto ja vastata sosiaaliseen paineeseen. Lisäksi tulisi helpottaa vaatimusten toimeenpanoa digitalisaation ja automaation avulla. Ehdotuksen keskeinen tavoite on edistää lihan ja sukusolujen kuljetusta elävien eläinten sijaan. Edellä mainittujen tavoitteiden ohella tulisi taata markkinoiden sujuva toiminta.

Ehdotuksen tarkempia tavoitteita komission mukaan ovat:

- 1) vähentää pitkiin kuljetuksiin liittyviä eläinten hyvinvointiongelmia;
- 2) parantaa eläinten kuljetusolosuhteita, erityisesti heikossa asemassa olevien eläinten osalta;
- 3) estää eläinten altistuminen ääriämpötiloille;
- 4) kolmansiin maihin vietävien eläinten parempi suojele;
- 5) koirien ja kissojen suojele kaupallisessa kuljetuksessa.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

3.1 Soveltamisala

Asetusta sovellettaisiin eläinten kaupalliseen kuljetukseen EU:n sisällä sekä kuljetuksiin EU:sta kolmansiin maihin aina määränpäähän asti ja kuljetuksiin kolmansien maiden lähtöpaikasta määränpäähän EU:ssa.

Asetusta sovellettaisiin ainoastaan yleisten vaatimusten osalta maatalan omalla kalustolla tehtäviin laidunkuljetuksiin ja maatilojen omalla kalustolla tehtäviin alle 50 kilometrin kuljetusmatkoihin. Soveltamisalan rajausta koskisi myös kuljetuksia, joiden kohteena ovat eläinkilpailut, valmennukset, näyttelyt, kulttuuritapahtumat sekä hevosten kilpailu- ja harrastetapahtumat. Edellä mainitut yleiset vaatimukset liittyvät eläinten kohteluun, kuljetusvälineiden soveltuvuuteen kuljetukseen, kuljetuksen kestoon ilman viivytyksiä sekä eläinten kuljetuskuntoisuuteen, ruokintaan, juottoon ja lastaukseen.

Asetusta ei sovellettaisi eläintarhaeläimiin eikä kuljetuksiin eläinlääkäriin ja sieltä takaisin. Asetusta ei myöskään sovellettaisi koristekalojen eikä uhanalaisten lajien eläinten kuljetuksiin. Asetuksen soveltamisalaan tulisi uutena nykyainsäädäntöön verrattuna vesieläimiä sekä koiria ja kissoja koskevat vaatimukset.

3.2 Yleistä asetuksen vaatimuksista

Keskeistä asetuksen vaatimuksissa on uuden tieteellisen tiedon ja teknologian (esim. paikannusjärjestelmät ja sähköiset tietokannat) hyödyntäminen. Ehdotuksen yksityiskohtaiset vaatimukset koskevat rajoitettuja kuljetusaikoja, aikaisempaa suurempia tilavaatimuksia,

haavoittuvassa asemassa olevien eläinten huomioimista, ääriämpötiloja koskevia rajoituksia, digitalisaation hyödyntämistä, tiukempia kolmasmaavientiä koskevia vaatimuksia ja tiukempaa valvontaa.

Uutta verrattuna vanhaan lainsäädäntöön on vesieläinten ja koirien ja kissojen kuljetusta koskevat vaatimukset. Koirille ja kissoille on asetettu 12 viikon minimi-ikä sekä rajoitus lämpötilalle ja kosteudelle. Ehdotuksessa korostetaan kuljetuksen järjestäjän vastuuta. Merikuljetuksissa hyväksynnän voi saada vain alukset, jotka liikennöivät vain harmaan tai valkoisen lipun alla (ei mukavuuslippulaivat). Merikuljetuksia ei lasketa matka-aikaan. Aluksen hyväksynnän jälkeen ensimmäisellä matkalla tulee eläinlääkintäviranomaisen olla aluksessa. Lisäksi aluksessa tulee olla eläintenhyvinvoinnista vastaava viranomainen. Kaikkia kuljetusvälineitä koskevat samanlaiset tilavaatimukset, jotka lasketaan laskentakaavan avulla. Kuljetusvälineiltä edellytetään paikannusjärjestelmiä.

Ehdotuksella pyritään harmonisoimaan seuraamuksia jäsenmaissa. Ehdotus sisältää luettelon vakavista rikkomuksista kuten eläinten kuljettaminen pitkiä matkoja ilman hyväksyttyä reittisuunnitelmaa tai alle minimi-ikää olevien eläinten kuljettaminen. Myös raskauttavat olosuhteet on määritelty ehdotuksessa. Ehdotuksen mukaan seuraamukset ovat riippuvaisia kuljetuksen arvosta. Jäsenvaltioiden tulee päättää itse seuraamuksista, mutta niitä koskevan lähestymistavan tulee olla yhtenäinen.

Komissio tulee julkaisemaan seurantaraportin viiden vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta. Asetuksen liitteitä voidaan muuttaa alemman asteisilla säädöksillä.

3.3 Toimijoiden hyväksyntä ja reittisuunnitelmat

Ehdotuksen mukaan toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä vaaditaan kuljettajilta, kuljetusvälineiltä ja aikaisemmasta lainsäädännöstä poiketen myös kuljetuksen järjestäjiltä. Toimijoiden välisiä vastuita on pyritty ehdotuksessa selkeyttämään nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna. Kuljetuksen järjestäjän vastuuta korostetaan. Kaikki toimijoiden hyväksyntähakemukset tehdään digitaalisesti komission ylläpitämän TRACES-järjestelmän avulla.

Sekä pitkiltä (yli yhdeksän tuntia kestävilä) että lyhyiltä kuljetuksilta edellytetään reittisuunnitelmaa, joka sisältää matkakuvauksen. Pitkien kuljetusten osalta toimivaltainen viranomainen hyväksyy reittisuunnitelman TRACES-järjestelmässä.

Ehdotuksen mukaan lähtöpaikan toimijan ja eläinten kuljettajan tulee allekirjoittaa vakuutus eläinten kuljetuskuntoisuudesta TRACES-järjestelmässä. Matkan päätepisteessä toimijan tulee tehdä TRACES-järjestelmässä ilmoitus eläinten kuljetuskuntoisuudesta. Ilmoituksessa tulee raportoida eläinten lukumäärä, matkan aikana kuolleet ja vahingoittuneet eläimet sekä mahdollinen eläinten lämpöstressi.

Pitkissä kuljetuksissa kuljetusvälineen tosiaikainen sijainti rekisteröidään TRACES-järjestelmään. Tämä antaa mahdollisuuden reittisuunnitelmien toteutumisen tarkastamiseen jälkikäteen.

3.4 Kuljetusaikoja koskevat rajoitukset

Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole asetettu rajoituksia eläinten kuljetusten kestolle. Se edellyttää ainoastaan, että pitkissä yli kahdeksan tuntia kestävässä kuljetuksissa eläimet on määrätyn ajan kuluttua purettava kuormasta ja niiden on annettava levätä eläinten

keräyskeskuksissa. Toistuva eläinten purku kuljetusvälineestä ja uudelleen lastaus aiheuttavat merkittävän eläinsuojeluongelman.

Jotta ruuantuotanto olisi kestävä, on ehdotuksessa asetettu teuraseläinten kuljetukselle yhdeksän tunnin maksimiaika. Yhdeksän tunnin aikarajasta voisi poiketa toimivaltainen viranomaisen luvalla, mikäli matka lähimpään teurastamoon on niin pitkä, että yhdeksän tunnin aikaraja ylittyy. Poikkeusmahdollisuus on säädetty ajatellen harvaan asuttuja alueita ja esimerkiksi saaria. Siipikarjan ja kanien teuraskuljetuksille on asetettu 12 tunnin raja.

Muiden kuin teuraskuljetusten osalta kaneja ja siipikarjaa lukuun ottamatta on kuljetusaika rajoitettu ehdotuksessa 21 tuntiin, jonka jälkeen edellytetään eläinten purkua kuormasta ja 24 tunnin lepojaksoja. Tämän jälkeen kuljetus voisi jatkua 21 tunnin ajan. Siipikarjan osalta kuljetusaika on rajoitettu 24 tuntiin ja kuljetuksen tulee tapahtua 48 tunnin kuluessa kuoriutumisesta.

Vieroittamattomien eläinten ja vasikoiden kuljetusaika ilman ruokintaa on enintään kahdeksan tuntia. Mikäli eläimille on järjestetty ruokinta kuljetuksen aikana, saisi kuljetus kestää enintään yhdeksän tuntia. Tämän jälkeen eläinten tulee antaa levätä tunnin ajan, jonka jälkeen kuljetus voi jatkua yhdeksän tunnin ajan.

Kuljetettavien vasikoiden tulee ehdotuksen mukaan olla vähintään viiden viikon ikäisiä ja niiden tulee painaa vähintään 50 kg.

Eläinten lastaukseen ja purkuun kuluva aika lasketaan ehdotuksen mukaan kuljetusaikaan.

3.5 Kuljetuslämpötiloja koskevat rajoitukset

Komission ehdotuksella pyritään estämään eläinten kuljetus ääriämpötiloissa. Lämpötiloja koskevissa rajoituksissa raja-arvot perustuvat lähtöpaikan, matkan aikaisen kontrollipisteen ja päätepisteen sääennusteisiin.

Ehdotuksen lämpötiloja koskevat rajoitukset:

- Kuljetusaika ei saa ylittää yhdeksää tuntia, mikäli ulkoilman lämpötila on sääennusteen mukaan alle -5 C-astetta.
- Kuljetusaika ei saa ylittää yhdeksää tuntia, mikäli ulkoilman lämpötila on sääennusteen mukaan päivällä 25–30 C-astetta.
- Mikäli ulkoilman lämpötila on päivällä sääennusteen mukaan yli 30 C-astetta, voi kuljetus tapahtua vain yöaikaan.
- Mikäli ulkoilman lämpötila on sääennusteen mukaan yöllä yli 30 C-astetta, edellytetään 20 % lisäystä tilavaatimuksiin.

3.6 Voimaantulo ja siirtymäajat

Asetusta sovellettaisiin kahden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Kolmen vuoden siirtymäaika voimaantulosta koskisi karja-alusten hyväksyntää, seuraamuksia sekä koiria ja kissoja koskevia vaatimuksia. Viiden vuoden siirtymäaika voimaantulosta koskisi maantiekuljetusten paikannusjärjestelmiä, matka-aikoja koskevia rajoituksia, vasikoiden ikä- ja painorajoitusta sekä tilavaatimuksia.

3.7 Delegoidut ja täytäntöönpanosäädökset

Ehdotuksen mukaan asetuksen liitteen I lukuja I, II, V, ja VII sekä liitettä II voitaisiin muuttaa delegoiduilla säädöksillä. Tämän lisäksi voitaisiin täytäntöönpanosäädöksillä muuttaa sähköistä hyväksyntää, todistusmalleja, reittisuunnitelmaa ja sähköistä allekirjoitusta koskevia vaatimuksia.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 43 artikla 2 kohta (yhteinen maatalouspolitiikka) ja SEUT 114 artiklan 1 kohta (sisämarkkinat), koska sen tavoitteena on poistaa esteitä elävien eläinten kuljetukselta, varmistaa eläinperäisten tuotteiden sisämarkkinoiden sujuvuus ja samalla eläinten hyvinvoinnin suojelun korkea taso.

Komissio katsoo, että EU:n tasolla kuljetuksiin liittyvät eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset edellyttävät yhdenmukaista lähestymistapaa, joten niitä voidaan säännellä tehokkaasti EU:n tasolla. Yhtenäisen säännösten ansiosta ehdotus johtaisi yhdenmukaisiin ja selkeämpiin vaatimuksiin eläinten kuljetuksissa sekä käytettävissä olevien tekniikoiden parempaan käyttöön. Asetusuudistuksella varmistettaisiin siten toimijoiden tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla, helpotettaisiin EU:n sisäistä elinkauppaa ja tehostettaisiin valvontaa.

Ehdotus käsitellään tavallisessa lainsäätämisyksikössä Euroopan parlamentin kanssa. Neuvosto tekee asiassa päätöksen määräenemmistöllä.

Valtioneuvosto pitää ehdotuksen oikeusperustaa asianmukaisena. Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta myös suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteiden mukaisena.

5 Ehdotuksen vaikutukset

5.1 Komission vaikutustenarviointi

Komission mukaan nykylainsäädäntö ei huomioi uutta tieteellistä eikä sosiaalista kehitystä. Siinä ei myöskään käytetä hyväksi digitalisaation tuomia mahdollisuuksia eikä se tarjoa riittävästi keinoja toimeenpanolle.

Nykylainsäädännön keskeisimmät ongelmat komission mukaan ovat: eläinten kuljetus puutteellisissa olosuhteissa, koirien- ja kissojen kuljetusvaatimusten puuttuminen sekä heikko uuden teknologian hyödyntäminen. Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) arviointi on huomioitu ehdotuksessa erityisesti liittyen matka-aikoihin, tilavaatimuksiin ja korkeita lämpötiloja koskeviin rajoituksiin. Suurempien tilavaatimusten katsotaan parantavan merkittävästi eläinten hyvinvointia, mutta lisäävän kuljetuskustannuksia. Komission vaikutusarvioinnin mukaan valvonnassa käytettävä automaatio ja sähköiset menetelmät tuovat säästöjä.

Koska pitkiä teuraskuljetuksia (yli 9 tuntia) on todellisuudessa vain vähän (EU:n sisällä 0,3—3,4 %) ei niiden rajoittamisella ole suuria taloudellisia vaikutuksia. Kolmasmaaviennin osalta arvioitiin kahta eri vaihtoehtoa; kieltää märehitjien kuljetus teuraaksi kolmansiin maihin tai

tiukentaa kuljetuksia koskevia vaatimuksia edellyttäen lisäksi, vaatimukset ulottuvat kolmansissa maissa kohteeseen asti EU:n tuomioistuimen vuoden 2015 päätöksen mukaisesti. Vaikutusarvioinnin pohjalta päädyttiin näistä jälkimmäiseen vaihtoehtoon. Koska EU:ssa on lihasta ylituotantoa, aiheuttaisi kuljetuskielto kolmansiin maihin lihan hintojen laskua EU:ssa.

Komission vaikutusarvion mukaan ehdotuksella ei katsota olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Kuljetusaikojen rajoittaminen vähentää päästöjä, mutta samanaikaisesti suuremmat tilavaatimukset kasvattavat päästöjä, joten kokonaisvaikutus on vähäinen.

5.2 Vaikutukset Suomessa

Ehdotettujen muutosten vaikutusta Suomessa voi tässä vaiheessa arvioida vain yleisellä tasolla.

Valvonnassa käytettävän automaation ja sähköisten menetelmien arvioidaan tuovan säästöjä ja tehostavan valvontaa. Valvonnassa tultaisiin hyödyntämään aikaisempaa enemmän komission ylläpitämää sähköistä TRACES-järjestelmää. Toimijoiden hyväksyntä ja kuljetuksia koskeva raportointi viranomaisille tapahtuisi kyseisen järjestelmän avulla. Kuljetuksia koskevien tietojen vieminen järjestelmään olisi toimijoiden vastuulla. Näin ollen ehdotus ei todennäköisesti lisäisi hallinnollisia kustannuksia.

Ehdotus näyttäisi tuovan elinkeinolle uusia kustannuksia erityisesti teuraskuljetusten suurempien tilavaatimusten johdosta, mitkä saattavat estää myös kaksikerroskuljetukset lähinnä nautoilla. Suuremmat tilavaatimukset johtaisivat kuljetusten lukumäärän lisääntymiseen kerralla kuljetettavien eläinten lukumäärän pienentyessä ja edellyttäisivät elinkeinolta jossain määrin myös kuljetuskaluston uudistamista.

Erityisesti nautojen teuraskuljetuksissa joudutaan eläimiä noutamaan useammalta tilalta, kun vanhoja lypsylehmiä poistuu tuotannosta. Pitkälti tästä johtuen nautojen kohdalla yhdeksän tuntia ylittyy Suomessa arviolta 4–20 %:ssa teuraskuljetuksista.

Suomessa on käytössä vasikoiden kasvatusmenetelmä, jossa vasikat kuljetetaan maitotilalta kasvatustiloille noin kahden viikon ikäisinä. Mikäli ehdotuksen mukaiset vasikoiden kuljetuksen ikä- ja painorajoitukset toteutuisivat, johtaisivat ne suurempaan tilatarpeeseen vasikoiden alkuperätiloilla eikä nykyinen kasvatusmalli olisi enää mahdollinen.

Suomi on siipikarjan eläinaineksen osalta täysin riippuvainen ulkomaantuonnista. Suomeen tuodaan siipikarjan vanhempaispolven- ja isovanhempaispolven untuvikot ulkomailta. Mikäli ehdotuksen mukainen siipikarjan kuljetusta koskeva aikaraja toteutuisi, aiheuttaisi se erittäin merkittäviä ongelmia Suomen siipikarjatuotannolle.

5.3 Lainsäädännölliset vaikutukset

Koska kyseessä on asetus, on se sellaisenaan sovellettavaa lainsäädäntöä. Ehdotus aiheuttaa kuitenkin muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Eläinten suojelusta kuljetuksen aikana on säädetty eläinten kuljetuksesta annetulla lailla (1429/2006) ja sen nojalla annetulla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (850/2022) vasikoiden kuljetuskuntoisuudesta kaupallisessa kuljetuksessa. Ehdotus aiheuttaisi muutoksia lakiin erityisesti viranomaisten toimivaltuuksiin ja seuraamuksiin liittyen. Lisäksi asetus (850/2022) tulisi kumota. Kansallisista poikkeuksista tulisi mahdollisesti säätää alemman asteisilla säädöksillä.

6 Ahvenanmaan toimivalta

Asia kuuluu maakunnan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n kohdan 17 (eläinsuojelu) perusteella maakunnan lainsäädäntövaltaan.

7 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Asetusehdotusta käsitellään maatalous- ja kalastusneuvostossa ja sen alaisessa eläimiä ja eläinlääketieteellisiä kysymyksiä käsittelevässä neuvoston työryhmässä.

Komissio esitteli ehdotuksen neuvoston työryhmässä 18.12.2023.

Euroopan parlamentin käsittelyaikataulusta ja mietinnön laatijasta ei vielä ole tietoa.

Muiden jäsenvaltioiden kannoista ei tässä vaiheessa ole tietoa.

8 Ehdotuksen kansallinen käsittely

U-kirjelmä on laadittu maa- ja metsätalousministeriössä. U-kirjelmän valmistelussa on kuultu Ahvenanmaan maakuntahallitusta. Ahvenanmaan maakuntahallitus on antanut lausunnon asetusehdotuksesta 11.1.2024 (ÄLR 2023/9578).

Ehdotusta käsiteltiin maatalous- ja elintarvikejaoston (EU 18) alaisessa eläinlääkintäalajaostossa 12.1.2024 esittelemällä komission ehdotusta. U-kirjelmän luonnos esiteltiin myös maatalous- ja elintarvikejaostolle (EU 18) 16.1.2024.

U-kirjelmä käsiteltiin maatalous- ja elintarvikejaoston (EU18) kirjallisessa menettelyssä 19.-22.1.2024.

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 26.-29.1.2024.

9 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa ehdotuksen tavoitteita, joilla pyritään parantamaan eläinten hyvinvointia kuljetuksen aikana sekä edistämään lihan ja sukusolujen kuljetusta elävien eläinten sijaan. Valtioneuvoston mukaan on tärkeää ehdotuksen mukaisesti hyödyntää uutta teknologiaa ja digitaalisia ratkaisuja kuljetusten valvonnassa. Hyvin toimivalla, yhdenmukaisella ja tehokkaalla valvonnalla estetään väärinkäytökset ja epäterve kilpailu.

Valtioneuvosto katsoo, että teuraseläinten kuljetuksessa on keskeistä rajoittaa kuljetusten kestoa eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi. Valtioneuvosto kannattaa pääsääntöä, jonka mukaan teuraskuljetus ei saisi ylittää yhdeksää tuntia. Valtioneuvosto pitää kuitenkin tärkeänä poikkeusta, jonka mukaan yhdeksän tunnin matka-aika voi ylittyä, mikäli matka maatilalta lähimpään teurastamoon on yli yhdeksän tuntia. Kyseistä poikkeusta tulisi laajentaa siten, että se mahdollistaisi teuraseläinten noudon useammalta maatilalta.

Valtioneuvosto katsoo, että kuljetustilan korkeusvaatimus voi rajoittaa mahdollisuuksia käyttää kuljetuksissa kaksikerrosratkaisuja ainakin osalla eläinlajeista tai -ryhmistä. Näin ollen ehdotuksen sisältämiä korkeusvaatimuksia tulee arvioida niiden toimivuuden kannalta.

Valtioneuvoston mukaan tulee ottaa huomioon säännösten soveltuminen käytännössä myös Suomen ilmasto-olosuhteisiin, pitkiin etäisyyksiin ja suhteellisen pieneen tilakokoon.

Valtioneuvosto katsookin, että kuljetuslämpötiloja koskevissa rajoituksissa tulisi ulkolämpötiloja koskevien rajoitusten ohella huomioida myös kuljetusvälineen sisälämpötila ja lämmityslaitteiden käyttö kylmissä olosuhteissa.

Valtioneuvosto pitää vasikoiden ikää ja painoa koskevaa rajoitusta kohtuuttoman tiukkana ja katsoo, että sitä tulisi lieventää. Ehdotuksen mukainen rajoitus ei sopisi Suomessa käytössä olevaan vasikoiden kasvatusjärjestelmään eikä edistäisi vasikoiden hyvinvointia Suomen olosuhteissa. Myös siipikarjan kuljetusta koskevia aikarajoituksia tulisi valtioneuvoston mukaan lieventää. Siipikarjan vanhempaispolven- ja isovanhempaispolven untuvikot tuodaan Suomeen ulkomailta. Ehdotuksen mukaiset kuljetusaikaa koskevat rajoitukset hankaloittaisivat merkittävästi tuontia.

Ehdotukseen sisältyy täytäntöönpano- ja säädösvallan siirtoa komissiolle. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotettu toimivallan siirto vaikuttaisi asianmukaiselta.